

slagvelden, waar ook ter wereld, wanneer hij, onder wie weet welke nieuwe leuzen de dood weer wordt ingejaagd.

En in ons land? Ook hier is het drooghouden van het kruit in goede handen. Reeds in Londen, dus nog tijdens de laatste oorlog, had de toenmalige regering middelen beraamd, Nederlandse soldaten ook buiten de grenzen van het Koninkrijk actief te kunnen laten optreden. Volgens een uit het z.g. Staatsnoodrecht voortgekomen besluit werd toen tot troepenuitzending naar Indonesië besloten. En de vorige week werd de wijziging van art. 192 van de Grondwet, waardoor een handelwijze, als de bovengenoemde, een wettelijk karakter kan verkrijgen, door de Tweede Kamer met 84 tegen 10 stemmen (die der Communisten), aangenomen.

De reeds in voorbereiding zijnde gewone wet, nodig om dienstplichtigen tegen hun wil naar gebiedsdelen buiten Europa te zenden, maakt dus een goede kans.

En welke lessen kunnen wij nu bestuderen, niet alleen uit de grote oorlog, maar ook en vooral uit ons leven van elke dag?

Wij moeten er telkens weer de les uit putten dat het er in de kapitalistische Maatschappij niets op aankomt, wie het kruit droog houdt. Het doel, waarvoor dat gedaan wordt, is toch altijd het zelfde. Of het nu een Fascistische of een Arbeiders regering is, dan wel een op het Staatskapitalisme gegrondvest bewind, of het nu het Kabinet Beel dan wel bijv. het Ministerie Wagenaar heet, altijd weer zal dat kruit gebruikt worden, om er de belangen van de heersende klasse mee te verdien.

Wij kunnen er uit leren, dat wij alleen maar vertrouwen kunnen hebben in ons zelf, dat wij ons kruit droog moeten houden, niet tot vernietiging, maar tot een werkelijke opbouw, een opbouw van een samenleving zonder leger en militaire discipline, maar waar rechtvaardigheid zal heersen en geluk.

Wij moeten er uit leren dat ons kruit, ons wapen, bestaat uit 't ons organiseren daar, waar wij dagelijks verkeren met onze medestrijders, in de werkplaats, de fabriek, het kantoor, kortom overal, waar het leven ons geplaatst heeft. Maar die les is niet gemakkelijk. Die goed te leren en op de juiste manier toe te passen, zal veel strijd lust en doorzettingsvermogen van ons vragen.

V.S.V. NIEUWS

Haarlem

Donderdag 19 November 's-avonds 7.45 spreekt P. van Dijk in de „Nijverheid" in de Janstraat over:

De Nieuwe Cultuur.

Amsterdam.

Alle lezers van Spartacus en leden van de V.S.V. worden uitgenodigd tot bijwoning van de bijzondere avond in Gebouw „De Arend" Breuwersstraat op Maandag 25 Nov. 's avonds om 7.30.

Een goede spreker, film en muziek. Toegang vrij.

Tussen Regge en Dinkel

Misschien hebben sommige lezers ons gemist en daaruit de conclusie getrokken, dat alles rustig was in Twenteheland en dat er niets meer te melden viel. Het tegendeel is het geval. De gedachte aan strijd, de gedachte aan actie leeft nog steeds, ook hier in het achterland, hetgeen tot uitdrukking komt in steeds weer van die kleine conflicten, dan hier en dan weer daar. Meest zijn het loonconflicten, soms echter ook conflicten waaraan een meer ideële grondslag niet ontkend kan worden. Zoals bij de Almelo'sche D.U.W. arbeiders te Brummen. Het kan als bekend verondersteld worden, dat de toestanden bij de D.U.W. nog steeds niet ideaal zijn. Een grote ploeg had dan ook Zaterdag 19 Oct. het werk neergelegd uit protest tegen het feit, dat hen slechts 64 cent uurloon werd uitbetaald terwijl zij recht hadden op 6 tot 8 cent per uur meer. Overleg met de directie bleek niet mogelijk omdat deze zich op het nu zo langzamerhand bekende standpunt plaatste van eerst weer aan het werk en dan zullen we eens kijken. Een andere ploeg, die bij hetzelfde object tewerk was gesteld, doch die wel het toploos ontving, ging echter uit solidariteit eveneens in staking. Kijk, aan deze strijd ligt een meer ideel karakter ten grondslag en zo hebben wij er in de achter ons liggende periode meer gekend. Dit zijn echter alle meer kleinere conflicten en hoewel het ongetwijfeld zijn nut heeft steeds weer de groeiende strijdwill van de arbeiders te rapporteren, kan men toch ook weer niet altijd met een overzicht van al deze kleinere conflicten in de krant komen.

Een ander ding wat we willen memoreren is het feit, dat de Alg. Huisvrouwenbond te Enschede haar eenjarig bestaan achter de rug heeft. Deze schrijfdorganisatie van huisvrouwen heeft in het afgelopen jaar haar plaats onder de vrouwen weten te veroveren en is dan ook uitgegroeid tot iets waarmede men rekening heeft te houden en waarmede dan ook rekening wordt gehouden. In verschillende plaatsen in het oosten zijn soortgelijke organisaties ontstaan, die onderling weer contact met elkander houden en door middel van haar goed geregeerd orgaan „Vrouwenleven" trachten ook geestelijk de arbeidersvrouwen voor te bereiden op haar aandeel in de strijd. Natuurlijk valt er hier en daar wat op te merken. Alles was

Kameraden,

Tenslotte wil ik jullie iets vragen en aanraden. Neemt onze gevallen op in Uw hart en Uw hoofd. Zij verdienen het!

Maar ook, wij allen hebben in de strijd momenten van geslagenheid en moedeloosheid.

Het is goed hen dan dicht bij ons te hebben, die „dapper waren, omdat 't goed is."

Mien Sneevliet in het dankwoord namens de vrouwen.

niet even volmaakt, er werden fouten gemaakt, doch ook bij de viering van hun 1-jarig bestaan hebben deze vrouwen er blijk van gegeven, dat zij zelf hun strijd willen voeren. Dat zij niet van plan zijn hun strijd en hun organisatie ondergeschikt te maken aan welk partijbelang dan ook en reeds dat moet beschouwd worden als een plus.

In dit verband wilden we de speciale aandacht vragen van de huisvrouwen, natuurlijk mogen ook de mannen zich er voor interesseren, voor een probleem wat we nu letterlijk aan den lijve voelen n.l. het kledingvraagstuk. Het begint zo langzamerhand al aardig koud te worden en de meeste huisvrouwen zien met zorg naar hun kleding en die van man en kinderen. Wollen kleding is in de meeste arbeidersgezinnen tot op de draad versleten, of is er in het geheel niet meer. Een behoer-

lijke winterjas of mantel heeft men niet. Veelal behelpt men zich met een alles behalve warme z.g. regenjas, die ook tegen regen niet al te veel bescherming biedt. En als je nu zo de etalages bekijkt is er nog niet veel wat een arbeider van zijn huidige loontje kan bekostigen. En wat hij wel kan betalen is meestal niet veel beter dan hij reeds heeft.

De vraag mag gesteld worden of er dan geen wollen stoffen en japonnen zijn, en dan moet geantwoord worden, dat dit wel het geval is. Waar zij dan blijven? Ja, als je daarnaar vraagt is het antwoord meestal: naar het buitenland. Doch als je dan de officiële uitvoercijfers bekijkt, blijkt dat er maar circa 5% wordt uitgevoerd. Hoe zit dat er valletje dan toch eigenlijk in elkaar? Er wordt wel wollen stof vervaardigd, officieel wordt slechts 5% uitgevoerd, maar blijft dan de rest? Dit zit zo in elkaar. Er zijn vastgestelde prijzen, doch tegen die vastgestelde prijzen worden maar heel weinig stoffen verkocht. Met de meeste stoffen gaat het zo, dat zij volgens de factuur tegen de officiële prijs worden verkocht doch dat er „onder de tafel" nog idem zoveel wordt bijbetaald. De confectiefabrikant is natuurlijk niet van plan om dit van zijn winst te laten vallen, dus moet zijn afnemer, de winkelier, dit meerdere kostigen. En deze op zijn beurt laat dit weer door zijn afnemer, het publiek, betalen. Begrijpelijk is natuurlijk, dat je deze japonnen met bijbetaling niet in de etalages ziet staan. Die zijn alleen voor „speciale klanten". Komt er eventueel nog een tussenschakel in de vorm van b.v. een grossier, dan kan men zich indenken dat het japonnetje uiteindelijk helemaal „zwart" is geworden. Ingewijden vertellen dat mantels van drie tot vierhonderd gulden lang geen zeldzaamheid zijn.

Het zijn weer in de eerste plaats de arbeidersgezinnen, welke van deze zwarte knoeierijen de dupe worden. Zij kunnen geen tweehonderd gulden voor ten wille van japon of vierhonderd gulden voor een mantel uitgeven. Er wordt dus wat men noemt „gekantend" en de schuld van dit en van dat aan diverse instanties verweten. Al deze arbeiders en arbeidersvrouwen vergen echter ook een belangrijk ding. Dat n.l. de arbeiders dit voor een belangrijk deel zelf in handen hebben. Arbeiders zijn het, die bij de fabricage van de wollen stoffen betrokken zijn, arbeidersvrouwen en meisjes, die daaruit de confectiegoederen maken. In hun respectievelijke bedrijven zullen zij zich dus moeten verenigen en een macht moeten gaan vormen, die niet alleen zeggenschap krijgt over de bepaling van de hoogte der lonen, doch die tevens zeggenschap verkrijgt bij de bepaling van de hoogte der prijzen. Dit zal ten slotte de enige weg blijken te zijn om te kunnen geraken uit het slop waarin we nu zitten. Hier helpen niet de mooiste en uitgezochte regeringsbepalingen, die er toch naar gemaakt worden om ontboden te kunnen worden. Hier zal, als overal elders, de arbeidersklasse het zelf moeten doen.

AAN ONZE ABONNEES

Het vierde kwartaal ving op 1 October aan.

Alle abonnees hebben echter nog lang niet het abonnementsgeld à fl. 1,95 overgemaakt.

Eerst over enkele weken is de administratie, die enige achterstand had, bijgewerkt.

Dan worden vragenstellers ingelicht en de kwitanties van hen, die dan nog niet betaalden, ter inning aangeboden. Bespaar ons veel werk. Help ons aan geld.

Stort direct het verschuldigde op de postrekening van Uitgeverij De Vlam te Amsterdam no. 168797.

23 November 1946

Prijs 15 cent

6e Jaargang - No. 47

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS"

Redacteur:
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Alle gelden naar Uitgeverij „De Vlam"
postgiro 168797 te Amsterdam

CHERIBON

Als dit artikel den lezer onder ogen komt, is het bericht, dat de Cheribon de commissie-generaal en de Indonesische delegatie een basis hebben gevonden, waarop overeenstemming mogelijk is, al weer bijna veertien dagen oud nieuws.

De gegene, die onze krant regelmatig lezen, kon dit met grote koppen in de pers aangekondigde nieuws echter weinig verwonderen. Herhaaldelijk hebben wij er op gewezen, hoe Sjahrir - als vertegenwoordiger van de Indonesische regering - op een compromis met de Nederlandse regering aanstuurde.

Deze vaste lijn in onze berichtgeving was het, die ons van de burgelijke pers onderscheidde en ook in het vervolg onderscheiden zal. Terwijl wij regelmatig de maatregelen, die Sjahrir tegen de arbeidersbeweging nam, meestal reeds van te voren voorspelden, kon de burgelijke pers niet verder komen, dan een - meestal nog verwrongen - feitelijke berichtgeving.

Nog aan de vooravond van het grote nieuws kon men in de kranten lezen, dat er weinig kans op overeenstemming was. De inkt waarmede de kranten gedrukt waren, was nauwelijks droog, of de radio bracht het „eindelijk" beslissende nieuws. Een eind was gemaakt - in elk geval voorlopig - aan de spanning, waarin velen verkeerden.

Vanzelfsprekend is het bekend worden van de basis, waarop naar overeenstemming zal worden gestreefd, door de verschillende kranten, verschillend beoordeeld. In een spijtig artikel: „De beslissing hier!" getuigt „Trouw" nog een maal van haar koloniale gezindheid. „Als onmondigen worden wij behandeld. Wij moeten het aanzien, hoe door een futloos regime het koninkrijk wordt verkwanseld, het recht met voeten getreden." Terwijl dit blad spreekt van een „tuimelzieke commissie-generaal," leest men in „Het Pa-

rool" van „Daadkracht, Moed en Verbeeldingskracht," woorden, die met kapitale letters toevallig een onderschrift vormen voor Schermerhorn's foto.

Uit de aard der zaak meent het dagblad „De Waarheid" het aan haar naam verplicht te zijn, op overmatige wijze haar werkzaamheden in het tot stand bren-

gen van het overleg, te belichten. Het schrijft, dat sjacheraars-in-vrijheid-der-volkeren gespeculeerd hebben op een ineenstorting van de Republiek. Als het echter anders is gelopen, dan deze reactionairen zich hadden voorgesteld. „dan is dat niet in de laatste plaats te danken aan het feit, dat de Nederlandse werkers met de Communistische Partij aan het hoofd, en een aantal trouwe vrienden van Indonesië onder de intellectuelen, een hardnekkige strijd hebben gevoerd voor de erkenning van Indonesië's recht op onafhankelijkheid."

In tegenstelling tot de reactionaire kranten, die het „gezag" liever met geweld van wapenen hadden hersteld, werd in de - wat in de wandeling genoemd wordt - linkse pers, het bericht over het algemeen met veel blijdschap ontvangen.

Niet één krant - ook niet de beroemde, die geen sjacheraars-in-vrijheid-der-volkeren is, - is er echter toe kunnen komen, na te gaan, wat aan deze „basis tot overeenstemming" vooraf ging. Vergeten zijn de berichten, hoe de „extremisten" werden geliquideerd. Dat men verder in niet één krant het politiek-economisch extremisme in zijn maatschappelijke betekenis heeft geanalyseerd, is symptomatisch. Al te duidelijk immers zou de rol der Sjahrirs en Soekarno's als brekers van het verzet der Indonesische massa, worden herkend.

In één onzer voorgaande artikelen schreven we, hoe de „binnenlanden" de „100% onafhankelijk" eisten. Wij zetten toen uiteen, dat deze eis, aan den onderhandelaar Sjahrir meegegeven, voort kwam uit de sociale revolutie, die zich in Indonesië had voltrokken. Dat de werkende bevolking „100% onafhankelijkheid" moest eisen, was de politieke noodzaak, om de sociale revolutie veilig te stellen.

Uit de inhoud:

1. De Nederlandse Volkshuishouding
2. Zand in de ogen
3. Politieke groeperingen en de E.V.C.
4. Kleproosdag
5. E.V.C. Fusie.... Ruzie

Elk toegeven van het Indonesisch kabinet aan de Nederlandse verzoeningspogingen binnen het Rijksgebied te treden, moest dus tot voorwaarde hebben, dat de tendens, die deze sociale revolutie had, zou worden gebroken. Dit laatste heeft Sjahrir c.s. dan ook gedaan. Zij zelf wilden de weg, die de revolutie had ingeslagen, niet verder volgen. Op het moment, dat zij zich van de massa's distancierden, lieten zij de eis „100% onafhankelijk" los en werden daarmee voor de Nederlanders aanvaardbaar. De „basis voor overeenkomst" werd dan ook niet te Cheribon gelegd, maar was reeds een feit, toen Sjahrir c.s. zich openlijk tegen de sociale revolutie der massa's keerde. Toen dit eenmaal was geschied, konden Sjahrir en Schermerhorn elkander begripen, hadden zij „begrip" voor elkaars moeilijkheden.

Verwacht kan dan ook worden, dat, ofschoon nog niet alles in kannen en kruiken is, het verdere „inzicht" wel zal volgen. Als straks de hoogste Indonesische autoriteiten (want zo zullen zij genoemd worden in de toekomst) naar Nederland vliegen en de grote moeilijkheden, waarvoor men nog staat, van dichtbij worden bekeken, zal de „soepele onderhandelaar" Sjahrir nog verder capituleren.

Het is niet uitgesloten, dat in de onderhandelingen, die in de toekomst nog zullen plaats vinden, de Indonesiërs belangrijke posten zullen worden aangeboden. Dit is van belang, omdat de structuur, die het Indonesisch bedrijfsleven straks zal hebben, naar onze mening het uitgesproken karakter van een door de staat geleide economie zal dragen. Deze kan echter pas goed worden opgebouwd, indien, vooral naast de industrie ook de landbouw - zowel de ondernemings- als de inheemse landbouw - grondig wordt georganiseerd. Daarom zal in de toekomst de bureaucratie in Indonesië snel toenemen, hetgeen alleen mogelijk is, als daarvoor een ter plaatse behoorlijk georiënteerd ambtenarendom aanwezig is.

Verder vereist een door de overheid geleide economie, dat de massa's bereid zijn aan de uitvoering van de maatregelen mede te werken, dat men begrip heeft voor de moeilijkheden, die bestaan. Daarom ook is het van het grootste belang, dat vele posten door de Indonesiërs zelf worden bezet. Natuurlijk mag niet over het hoofd worden gezien, dat de Indonesiërs,

DE NEDERLANDSE VOLKSHUISHOUDING

De noodzakelijkheid voor de bezittende klasse om langs de weg van een door de staat geleide economie de uitbuiting van de arbeidersklasse te vergroten, is de oorzaak, dat het systeem van jaarlijkse staatsbegrotingen een totaal ander aanzien heeft gekregen.

Niet langer bepaalt zich deze begroting tot een raming van de gewone en buitengewone uitgaven van de staat en tot een daarop aansluitende jaarlijkse wet waarin wordt aangegeven uit de opbrengst van welke middelen (voornamelijk belasting) de bedoelde uitgaven zullen worden bestreden.

De van miljoenen- tot miljarden-nota gegroeide bijlage tot de staatsbegroting gaat nu gepaard, met een door het Planbureau i.o. (in oprichting) samengesteld centraal economisch plan 1947, waarin de gehele Nederlandse volkshuishouding is opgenomen. Dat plan gaat eigenlijk veel verder dan 1947. Wat er als globaal overzicht van werd bekend gemaakt, betreft de gehele z.g. herstelperiode, n.l. 1947 tot en met 1952.

In dat plan van de N.V. „Het Koninkrijk der Nederlanden” zijn dus, zoals wij reeds in een vorig artikel aangaven, de verschillende bedrijfsafdelingen van die N.V. opgenomen. Het plan is, zoals bij iedere N.V. gericht op het maken van winst. Winst en herstel zijn in de gedachtengang van haar bestuurders momenteel precies hetzelfde. De winst, die uit de door de arbeiders voort te brengen meerwaarde moet komen, valt uiteen in verschillende delen: rente verplichtingen aan de buitenlandse geldschieters en bijdragen aan de vooral

door 't militarisme enorm gestegen staatsuitgaven in de directe zin van het woord. Dat moge voor de Nederlandse bezittende klasse een onaangenaam verschijnsel zijn, al zal des te meer, tezamen met de staat en met de buitenlandse credietgevers, al het mogelijke doen, om de uit de Nederlandse arbeiders te trekken winst tot een zo groot mogelijke hoogte op te voeren, waarmede wij dan nogmaals vaststellen, dat het economisch probleem van onze kant bezien (en onze kant is de kant van de proletariërs aller landen) in het geheel niet draait om datgene wat steeds door regering, pers en politieke- en economische organisaties naar voren wordt geschoven: „De wedloop tussen lonen en prijzen”. Dat laatste is alleen het motief om voor de arbeiders de kapitalistische politiek te versluieren. Het moet de denkende arbeiders duidelijk worden, hoe een weigering om zodanige herstelpolitiek te aanvaarden, het conflict met de regering en wat men noemt „de orde”, in de scherpste vormen in zich draagt.

Het is geen wonder, dat alles wat deze strijd niet aandurft, met alles wat deze strijd nog niet inziet, steeds weer accoord moet gaan of terug moet vallen tot de erkenning van deze kapitalistische wederopbouw. Alleen onder voorwaarde van die erkenning van de kapitalistische wederopbouw kunnen op hun beurt z.g. arbeidersorganisaties hun „erkenning” deelachtig worden. Zij zoeken dan bevrediging in het constateren van een groei naar het „Socialisme”, wanneer de staat of zijn organieke onderdelen, met behulp van zijn in het buitenland opgenomen crediet, een belangrijk aandeel verkrijgt in de vroe-

gere of nieuwe grote ondernemingen. Maar in feite staat de staat dan slechts garant voor de uitbetaling van het aandeel in de meerwaarde, dat den buitenlandse kapitalist-geldschieter uit het Nederlandse economische leven toekomt in de vorm van kapitaal-rente.

Zij en wij.

Mede omdat de staat die garanties moet geven, mede omdat hij dus de uitbuitingsgraad van de arbeiders moet vergroten, wordt hij steeds meer, wat hij ten dele altijd al was, de hoofdvijand van de meer en meer in een toestand van slavernij komende arbeiders. Steeds meer zullen de arbeiders in hun strijd tegen het voortdurende verlagen van hun levenspeil dit ervaren en er zich van bewust worden. Nog vinden zij het lezen van deze artikelen vaak moeilijk. Het is nog theorie, waarop de ervaringen nog niet hun verhelderend licht werpen. Juist daarom zijn wij voorhoede. Straks zullen, steeds meer, theorie en ervaring elkander aanvullen. En naarmate sterker inzicht door de arbeiders wordt verkregen, en ook de strijdende voorhoeden zich zullen versterken, naar die mate zullen staat en bezittende klasse het gevaar van de georganiseerde voorhoeden en van de arbeidersformaties in de bedrijven ernstiger gaan nemen en krachtadiger tegen hen optreden.

Nogmaals, de toestand waarin het Duitse proletariaat onder Hitler is komen te verkeren, is de spiegel van onze eigen komende positie.

Onruststokers zullen de bewust geworden arbeiders worden genoemd. Soms gebeurt dat nu reeds. Er zal gehetzt worden, gedreigd en beweerd worden, dat dezen, de a-socialen, zich plaatsen buiten de gemeenschap.

Omgekeerd is dit voor ons geen probleem van slechte kapitalisten en van goede proletariërs, al weten wij heel goed, dat er onder de groten en machtigen zijn, die het „spel” van uitbuiting der massa op doortrapte, schurkachtige wijze spelen. Maar wij weten te goed, dat geheel de tragiek van deze tijd: schreeuwende honger en schier onbeperkte productiemogelijkheden, een historisch proces is, afhankelijk van de ontwikkeling der productiekrachten en dat eens ook die ondernemersklasse een vooruitstrevende kracht in de ontwikkeling der menselijke samenleving is geweest.

De bewust strijdende proletariër, die weet dat het arbeidersverzet van nu reeds de kiemen in zich draagt van de strijd om een nieuwe, hogere maatschappelijke orde, staat met zijn maatschappelijk inzicht dus niet lager dan de ordeliërende burgerij. Hij staat in inzicht en in maatschappelijk verantwoordelijkheidsgevoel hoger, want zijn strijd is de strijd om een gemeenschap van werkelijk vrije mensen, het in collectieve strijd nastreven van een maatschappij, waar de collectieve productie geschiedt onder collectief beheer en ter be-

vreddiging van alle behoeften van het gehele wereld-collectief.

Maar die strijd begint, als een strijd tegen het kapitalistisch plan. Het plan, dat de verslaving der massa's tot uitkomst zou hebben, hier en in alle landen.

Het plan.

Zo treden wij 't centraal economisch plan tegemoet. Wij zijn verklaarde vijanden er van. Het is waard, dit plan ook in zijn opzet en uitwerking nader te beschouwen. Ditmaal bepalen wij ons tot dat onderdeel van het officiële plan, dat diep ingrijpt in het arbeidersleven; het onderdeel der „gezinshuishoudingen.”

Het onderdeel der „Bedrijfshuishoudingen” waarin dus 't productieproces en dus ook de directe meerwaarde - voortbrenging plaats heeft, laten wij ditmaal rusten. Het onderdeel „gezinshuishoudingen” betreft de poging, die de nieuwe grote N.V. onderneemt, om ons levenspeil in handen te nemen, meer volledig te beheersen. De poging, om dat levenspeil op nieuwe wijze welbewust te verlagen.

Eensdeels wordt dat wel is waar betracht binnen het plan der bedrijfshuishoudingen, ook en vooral door het verlagen van het loonpeil en het verhogen, van de arbeidsprestaties. Maar anderzijds, en dat willen wij nu behandelen, gaat de grote onderneming zich langs de weg van het plan der „gezinshuishoudingen”, bemoeien met de vraag, hoe hoog zullen de prijzen van de levensmiddelen worden gesteld en hoeveel levensmiddelen zullen wij beschikbaar stellen.

Op die wijze bepaalt de regering dus niet alleen de lonen, maar ook de behoefte en de levensstandaard.

Tussen het loonpeil en de prijs van het aangepast toegemeten voedselpakket zal de levensstandaard van het arbeidersgezin worden afgeslepen.

Dat laatste is dus de strekking van het onderdeel „Gezinshuishoudingen” van het plan.

Dat plan is positief en wie er zich tegen te weer stelt wordt negativist genoemd.

Gedwongen winkelnering.

De regering bepaalt dus onze behoeften. Voor de gezinshuishoudingen wordt voor 1947 uitgetrokken een bedrag van 6.2 miljard. Daarvan moet dan direct worden afgetrokken 0.9 miljard (bijna 15 procent) als kostprijsverhogende belastingen, zodat voor de consumptie van het Nederlandse volk netto 5.3 miljard zou overblijven. Over dat belastingaandeel zullen wij het nog nader hebben.

Maar op zichzelf zeggen ons de genoemde cijfers heel weinig. Wat zegt het ons eigenlijk, wanneer we berekenen, dat dus iedere Nederlander gemiddeld f 600,— per jaar voor levensonderhoud in de meest uitgebreide zin van het woord toegemeten wordt. Gemiddeld! Wij weten immers dat

er zullen zijn, wien evenveel duizenden en tienduizenden zullen worden toebedeeld als anderen honderden. Het zal er, om nog eens aan Marx en Weston te denken, alleen maar om draaien, wie de grootste lepele in de nationale pap kan steken.

De niet direct noodzakelijke en meer luxe levensverlangens kunnen „bonloos” bevrediging vinden. De regering overweegt dit immers zelfs voor de tabak. Op die wijze ontspringen zij, die niet aan de grens van het bestaansminimum leven, de omklemming.

En trouwens, niet alleen zijn de luxevertellingen op die wijze officieel vrij, maar een ruimer voorziening van de meer noodzakelijke levensbehoeften verschaft zich deze categorie door het kopen van dure zwarte producten, of door het kopen van de bonnen dier armzaligen, wier inkomen nog te kort schiet voor het kopen van de te karig toegemeten levensbenodigdheden.

Het plan houdt in, dat in vergelijking met 1946 de consumptie van voedings- en genotmiddelen per hoofd van de bevolking slechts met 3% zal stijgen. Voor de duurzame consumptiegoederen wordt zelfs een lager bedrag dan voor 1946 uitgetrokken. Wij kennen allen de toestanden in de arbeidersgezinnen. Wij weten dat zelfs aanvoedingsmiddelen lang niet wordt verkregen, wat vóór de oorlog als normaal gold. Wij weten hoe schaars ons nog steeds 't brood wordt toegemeten en hoe dat rantsoen, zeker wanneer de man de gehele dag buitenshuis gaat werken, absoluut te klein is.

Wij spreken maar niet over vlees, vet en suiker. Vast staat, dat ons voedingspeil nog maar juist boven de hongergrens is uitgekomen. Het gaat hier niet om buikvulling, maar om datgene, wat nodig is om een gezin werkelijk naar behoren te voeden en te kleden. Zo als het is, blijft dus in het algemeen de toestand in 1947. Wij herhalen, de regering bepaalt dus niet alleen de lonen. Zij regelt de hoeveelheden die ons worden toegemeten en de kwaliteit, die gaandeweg van verschillende artikelen slechter wordt.

Jarenlang heeft de arbeiderklasse in het liberale kapitalisme gestreden tegen de gedwongen nering in de winkels van de werkgevers. Nu zijn wij allen feitelijk in dienst bij de grote N.V. Zij bepaalt onze lonen en zij regelt de prijzen. Ja, zij bepaalt wat in haar filialen zal worden verkocht.

De uitbuiting door de gedwongen winkelnering heeft nieuwe vormen aangenomen. De Bedrijfsafdeling „Gezinshuishoudingen” organiseert de uitbuiting van die eenwienlange slavin, de huismoeder, op verschrikkelijke wijze. Zij dreigt daarvoor zelfs de energie van de vrouwen te ondernemen.

Ellende en strijd.

Vijf lange oorlogsjaren hebben zij geworsteld tegen de steeds groter wordende ontbering. Niet alleen waren en zijn de lonen te laag om het begrip „voedselpakket” in

wekelijkse gezins-reëteit om te zetten, worden de bonnen voor schoenen en textiel en voor boter en suiker vaak verhandeld om de gezinsinkomsten nog wat te vermeerderen, maar de strijd tegen de verschooide gezins-inventaris, doodt langzaam aan veler energie.

Als een pest is door de arbeidersklasse en in het bijzonder door de arbeidersvrouwen gegaan, dat het er niet meer zo erg op aan komt. Het broekje van de beruchte Speenhoff-Jantje is versleten en de biljetjes steken er vaak door. Maar het is immers niet meer zo erg, want bij de kinderen van buurvrouw is 't niet beter en..... immers ieder begrijpt het. De vroegere burgerlijke gedachte van de Zondagse schoenen is in die funeste richting overwonnen, dat, nu ja, ook buurvrouws Pietje Zondags en in de week op een paar rotte trappers loopt. En... zijn er geen kinderen, die helemaal niks meer aan der teentjes hebben bungelen? De mat ging kapot, maar 'n oud stuk, dat al lang op de zolder had gelegen, is er overheen gegooid en het gat was weer dicht.

Kwam het na korter of langer tijd weer voor den dag, dan verdween de hele stofboel in de kachel. Gaf nog warmte ook. Hoeveel moeite en tijd wordt tegenwoordig door de vrouwen besteedt in vergelijking met de toch ook niet beste tijd uit het verleden, aan het herstellen en vernieuwen van vaak tot op de draad versleten kleren?

Hoeveel tijd gaat er verloren, omdat de bakker, de kruidenier, de slager en de groentenboer niet meer aan huis komen? Langzaam vermindert de weerstand van de huisslavin. De dappersten onder hen zoeken nog een baantje om er wat bij te verdienen. Thuiswerkster worden, kantoren schoonhouden, desnoods op een fabriek. Maar dan komt na korter of langer tijd het gezin nog meer in het gedrang en wordt de gezinsfeer vaak slechter.

Zo verscherpt zich allerwege de uitbuiting ten koste van ons levensgeluk. De uitbuiting door de N.V. de Staat. Dan organiseert alles wat „de orde getrouw” is een gezinsweek. Dan spreken vorstelijke personen voor de radio en beweren, dat „slechts zij, die de levenskunst verstaan in eigen gezin, in staat zijn die ook toe te passen in groter verband”. En dan publiceert het officiële blaadje „Commentaar” van de regeringsvoorlichtingsdienst aardige foto's van Koninklijke betimmeringen zoals 'n weelderige woonkamer van Prinses Juliana in haar zomerverblijf tijdens de oorlogsjaren, te Lee, Massa-Sujet.

De strijd tegen de ellende moet worden een strijd tegen die grote N.V., tegen dien groten ondernemer, die evenzeer de vijand van de huisvrouwen als van de bedrijfsarbeiders is. Daarom moeten de vrouwenstrijdorganisaties naast die van de arbeiders ontstaan.

Alleen dit is het hoopvolle perspectief voor de slavin van de plan-afdeling: Bedrijfshuishoudingen.

(Vervolg van pagina 1)

die straks de politionele en justitionele macht zullen uitoefenen, belangrijke diensten voor de „imperiale” rust en orde zullen verrichten. Maar dit is zo vanzelfsprekend, dat wij menen hieraan geen verdere beschouwingen te moeten vastknopen.

Cheribon zal in de geschiedenis der leidersdemocratie geboekstaafd worden als een overwinning op de „extremistische” krachten, die in Indonesië de boventoon voerden. Een zo belangrijke gebeurtenis is 'n grote opmaak in de krant wel waard. Het gebeurt niet elke dag, dat in het kamp der leidersdemocratie reden is tot grote vreugde; en dat vooral niet, als zij zich voor de onmogelijke taak geplaatst ziet, de onverzoonlijke tegenstellingen tussen kapitaal en arbeid op te lossen. Het verloop der Indonesische revolutie heeft laten zien, dat de macht van de heersende klasse nog steeds ligt in het geïsoleerd houden van het conflict. Meer dan

een jaar bestaat reeds de Republiek en nog steeds is er - ooggetuigen-verslagen uitgezonderd - practisch geen gelegenheid geweest de zo hoog nodige gegevens, als kranten, boeken, brochures, congres-verslagen enz. enz. te verkrijgen. De Nederlandse bourgeoisie - zo berucht om haar anti-Russische gezindheid - heeft een „stalen gordijn” om Indonesië gehangen. Slechts hier en daar kan een lichtschijn naar buiten treden, maar dit wordt slechts toegelaten, voor zover het zaken belicht, die naar de zin der heren zijn.

Een dergelijke tactiek vormt nog steeds de kracht van de bourgeoisie. Als straks dan ook de berichten uit Indonesië in grotere mate ons zullen bereiken en de arbeiders bekend worden, zullen zij zien, hoe in Nederland aan een nieuw knechtschap van het Indonesische volk is meegewerkt. Onze enige troost kan echter zijn: Zoals eens de Russische revolutie, zo zal ook de Indonesische Revolutie ons ter lering kunnen dienen.

ZAND IN DE OGEN

Het ziet er dikwijls naar uit, alsof de mensen tussen dat, wat hun in de bioscoop wordt vertoond en de rest van hun leven een dikke streep zetten - alsof zij opzettelijk hun gezond verstand en kritische geest thuislaten, als zij de donkere zaal binnentreden. Aan de ene kant de mens als arbeider, als krantenlezer, als kiesgechtigde en als denkend wezen. Aan de andere kant de bioscoop, die met dat alles niets te maken heeft.

Het verschil tussen de film en het dagelijks leven is doorgaans even groot als dat tussen een officiële redevoering, bij voorbeeld de troonrede, en de werkelijkheid, die er achter ligt. De huidige filmproductie vertoont, enkele uitzonderingen daargelaten, een groot tekort aan geest en smaak. De buitensporig gesalarieerde heren, die haar voortbrengen, dragen oogkleppen. De wereld, die zij ons laten zien, is eenzijdig. Zij tonen alles van één zijde belicht, niet van links en rechts, of van achteren en van voren, of van onder en van boven. De verhaaltjes zijn meest kinderachtig bedacht en gaan aan het werkelijke leven voorbij. De beelden en dialogen en de daardoor overgebrachte gedachten willen ons van alles, wat ons bestaan als vrije mensen bedreigt, afleiden, niet er op wijzen en het verklaren. Vroeger gebeurde dat misschien, in het beste geval, onbewust, uit gebrek aan beter inzicht, of omdat de smaak van het publiek het eiste. Sinds de vorige oorlog echter heeft de film haar onschuld al verloren.

Het kapitalisme heeft reeds lang gezien, dat de bioscoop, naast de pers en de radio, een zeer machtig propagandamiddel is en dus wordt de film gebruikt, niet om de massa voor te lichten en op te heffen, maar om haar zoveel mogelijk op een dwaalspoor te houden, of berusting in eigen lot bij te brengen. Het opklimmen, liefst snel, op de maatschappelijke ladder, met welke middelen dan ook, wordt als het meest begeerlijke voor een man, het vissen naar en trouwen met een rijken echtgenoot als dat voor een meisje voorgesteld. Wij kennen het recept uit ons hoofd en kunnen meestal bij het begin van een film al met 'n geuwt voorspellen, hoe het af zal lopen. Eigenlijk verveelt 't veel mensen al lang. Maar verveling kan een hele tijd mee. Voor wie weinig in 't hoofd en het hart heeft, is het allicht minder vervelend dan een avond thuis. Verveling verlamt de tegenspraak. Liever geeft men zwijgend het bioscoopbezoek op en gaat biljarten. Hoe vaak hebben wij niet horen zeggen (en zelf gezegd): maar dit is dan ook beslist de laatste keer geweest! Toch, vroeg of laat, staan wij weer voor de kassa, waarom, weten wij soms niet. Er kunnen een dozijn redenen voor zijn. Als wij de film vergelijken met het gedrukte woord, kunnen wij haar het best vergelijken met het gemiddelde uitleenbibliotheekboek. Zij staat over 't algemeen op

het plan van de stuiversroman of de cowboy- en detective-dito. Van 't leven wordt alleen de buitenkant weergegeven. Dit komt tot uiting in de speelfilms, zowel als in de documentaires en de journaals.

En het is vooral in de journaals, dat de kapitalistische, dus militaire propaganda, het meest onverhuld naar voren komt en het duidelijkst te onderkennen is, en waar bovendien de eeuwige herhaling tot de gruwelijkste verveling leidt.

Wie heeft, sinds de bevrijding, wel eens een journaal gezien, waarin niet minstens één ere-compagnie wordt geïnspecteerd? Of nu generaal Eisenhower, de koning van Siam of Minister Schermerhorn het doet, de quasi-gewichtige gelaatsuitdrukking, der „inspecteurs“, de onmenselijk versteende gezichten der erewacht, zij zijn altijd dezelfde en wij kunnen ze voor ons halen, zonder zelfs de ogen te sluiten. Dan krijgen wij doorgaans het vertrek van een vliegtuig met speciale bestemming. Gewichtigheid, saluut. Soms: volkslied. De gelegenhedsglimlach op de gezichten der overheidspersonen bevestigt, zij verstijven, hoed in de hand, tot een even huichelachtige ernst. Niemand, die echt bewogen is. Daarna komt de wielervedstrijd en het voetbalveld. De bal vliegt in het doel: uit duizenden kelen stijgt één hysterische, schorre kreet, een hels gejoel op. (Waarom onthoudt men ons eigenlijk het onderwerp „huiswaarts kerende kerkgangers“? Ook dit is een evenement, dat iedere Zondag plaats vindt. Te weinig actie, misschien, te veel sfeer.....) Nu zal er wel een kanslegging aan de beurt zijn. Hoge hoeden. Ernst. Soms: volkslied (zie boven). Misschien is er dan ergens een drieling geboren of een voormalig hoog personage gecremeerd of een veekeuring geweest. De laatste tijd zien wij ook vaak een schip vertrekken met „onze jongens“, naar de „Oost“, en krijgen wij opnamen van de pacificatie op Java. De journaalfilms weten o zo goed, hoe de meerderheid van het Nederlandse volk over deze dingen denkt. Zij gaan dwars hiertegen, dwars zelfs tegen de officiële regeringsmening in. In de zaal: geen enkel protest, soms een eenzaam schril fluitje, (meestal het onze). Er is, nog kort geleden, een tijd geweest, dat in de pers en de radio zorgvuldig verzwegen werd, dat er oorlog was in Indonesia. Toen ook zagen wij in het journaal zware tanks oprukken, sluipschutters aan het werk, wij zagen een dessa uitkamen en enige minderjarige „extremisten“ arresteren, die met gewerkschapsvloten door „onze jongens“ werden opgedreven. Uit de zaal geen kik. Dit was hetzelfde volk van Amsterdam, dat kort tevoren nog overweldigend rood had gestemd. Wel mogen wij vragen, wat er in de hoofden van kiezers - er zaten er een duizend in die bioscoop - omgaat, hetzij bij het stemmen of bij het aankijken van zo'n journaal

in volle vrede. Misschien, in beide gevallen, even weinig?

Misdadiger nog dan de beelden is dikwijls het zogenaamde commentaar. Wij kennen mensen, die niet meer naar de bioscoop gaan omdat zij bang zijn, dat van machteloze woede - zij weten niet wie de kerel is en kunnen hem dus ook nooit pakken - een paar van hun bloedvaten zullen springen. Een bijna ongelooflijk staal hiervan werd gegeven bij de opnamen van de laatste atoombom-proefnemingen. Op suikerzoete, opgewekte schoolmeesterstoone verklaarde de commentator ons, wat wij zagen. Toen de bekende, paddenstoelvormige rookwolk opsteeg, kigde hij: „En hier ziet u de figuur, waar wij zo langzamerhand al aardig vertrouwd mee zijn geworden!“ Direct na de atoombom barstte een gramfoonplaat met goedkope jazzmuziek los en werden wij - zonder commentaar - op een kapperswedstrijd onthaald. De kappers toonden trots en ernstig hun suikerbrood- en mattenkloppervormige producten, het ene nog maller dan het andere. Toen hebben wij toch even onze ogen uitgewreven en in de zaal rondgekeken. Uitdrukkingsloze gezichten stonden strak en zwijgend naar het toverdoek. Hald! Een uitzondering is er geweest. Toen Prins Bernard voor het eerst met een snor in het journaal verscheen, ontstond er enige beweging, om niet te zeggen hilariteit, in de zaal.

Als wij geluk hebben, krijgen wij na het journaal een tekenfilm, meestal op het intelligentiepeil van driejarige kinderen (waar blijven de goede, ze zijn ons be-

loofd!) of een documentaire. Laat ons aannemen, dat wij een reportage van de Philipsfabrieken krijgen. Wat zien wij dan? Weer alleen de buitenkant, de parade. Philips in zijn glans en grootheid, in zijn betekenis voor het Nederlandse economische leven, voor de techniek en voor onze „naam“ in het buitenland: nationale trots. Daarachter ligt het Philips van de arbeiders. Het wordt tijd, dat het getoond wordt. Het wordt tijd, dat achter en naast de parade de werkelijke wereld zichtbaar wordt. Onze werkelijke arbeid, werkelijke nood en dat, wat wij denken, voelen en doen. Alles zou in beelden en woorden uit te drukken zijn, in de journaals, in de documentaire en in de speelfilms, wanneer niet altijd de waarheid verzwegen en de dingen vals voorgesteld moesten worden. De waarheid! Hoe feilloos onderkent het kapitalisme, dat niets gevaarlijker is voor zijn machtspositie dan het tonen van de waarheid! Zolang niemand er zich tegen verzet en het belet, zal men doorgaan, ons vervalsingen voor te zetten, want wat eenzijdig belicht wordt, wordt vals belicht. Het duurt lang, voor een eenvoudig mens er op komt, dat hij in de bioscoop bedrogen wordt. Je hoeft niet alles te geloven, wat er in de krant staat, dat weet iedereen. Maar zelfs met deze wetenschap blijft de bioscoopbezoeker, en dat is bijna iedereen - nog bereid, alles aan te nemen, wat hem op het witte doek door de suggestief gemonteerde beelden voorgetoverd wordt. Dat zijn werkelijke leven, en dat van zijn familie en bureu, even belangwekkend is, weet hij niet. Niemand toont het hem, en wanneer het al gebeurt, is het om hem berusting te leren. Zand in de ogen!

Werker, wie heb je gekozen

Partij van de arbeid?
Partij van de Vrijheid?
Partij van de vlijt?
Partij van de blijheid?
Partij van het vóór-en
Partij van het tegen?
Partij van behoren?
Partij van de zegen?
Van het goddelijk amen
of het menselijk fatsoen?
Hemel nog toe
wat een lijst vol met namen.
Ieder van hen
wil het werk voor je doen.
Weg met die vloek
van vier-jaar vertrouwen!
Weg met die hoop
dat een ander het doet!
Denk je dat iemand
vier jaar zal sjouwen,
opdat jij kunt gaan wandelen,
pet op, of hoed?
Doe 't zelf, gij werkers, mannen en vrouwen.
Doe 't nu, gij werkers van hoofd en hand.

Saam op 't kantoor of aan de getouwen,
in studio, fabriek, bij de boer op het land.
Kies daar, met z'n allen
vereen in Vergadering,
her doel van Uw arbeid
van hand of van kop.
Doe samen dat werk
dan voel je de nadering
van je eigen Partij.
Van anderen op!
Je hebt je hersens
daarvoor toch gekregen?
Denk zelf dan en doe dan,
wat bliksem, 't is tijd!
Van het eigen werken
komt slechts de zegen.
Dat was door de eeuwen heen
steeds het bescheid.
Doe 't zelf, je kunt het minstens
zo goed als die anderen
Wier namen op
het stembiljet staan
Die kunnen of willen
de zaak niet veranderen
Doe 't zelf, dat werk,
dan is het gedaan!

Geestelijke Voogdij

Volgens een bericht in de dagbladen heeft de minister van oorlog het lezen van enkele bladen, waaronder „De Waarheid“, in de kazernes verboden. Een later bericht in de pers bevatte de mededeling, dat onder het verbod alle fascistische, revolutionaire, „anti-militaristische“ en „radicaal-pacifistische“ kranten vallen. Een dergelijke maatregel verbaast ons geenszins. Wij hebben altijd gemeend, dat de hooggeroemde geestelijke vrijheid daar zou ophouden, waar zij gevaarlijk of zelfs maar ongewenst voor de heersende klasse zou worden. Onze opvatting blijkt juist te zijn.

De motivering van dit ministeriële bevel evenwel is toch de moeite waard om hier besproken te worden. Want al te zeer staan nog vele arbeiders onder de invloed van de vrijheids-hypnose, die hen doet denken, dat het slechts een kwestie van propaganda is om de levenspositie der arbeidersklasse binnen het raam van de „vrijheid“ te verbeteren, via de weg van de verovering van de „democratische“ organen van de staat, zoals het parlement.

De minister nu verklaarde door zijn verbod van „De Waarheid“ een bepaalde categorie dienstplichtigen, die door gevolg te geven aan de suggesties in bedoeld blad zich aan zware straffen blootstellen, te willen beschermen. Met andere woorden, hij wil deze „categorie“ in een soort geestelijke „Schutzhaft“ nemen.

In verband hiermee willen wij ook nog wijzen op een bericht in de pers, volgens welk een zich professor noemende heer Pootjes is gearresteerd, op grond van het feit, dat hij propaganda maakte voor dienstweigering en onderduiken, terwijl enige weken geleden nog twee mensen van de partij van Pootjes, de z.g. Partij van de Daad, gevangen genomen werden.

Het valt op, dat onze straten ontzien worden door een steeds toenemend aantal M.P.'s, wier martiale gelaatsuitdrukking en de wijze, waarop zij hun stenguns dragen zeer bedenkelijk herinnert aan zeker slag lieden, wier nabijheid ons vóór de roemrijke bevrijding de schrik in de benen deed slaan. Wij willen ons echter beperken tot de aanranding van de geestelijke vrijheid van de burgers van de Nederlandse staat zoals het zo mooi gezegd kan worden.

De positie van de Nederlandse heersende klasse is moeilijk geworden na deze oorlog. Enorme kapitalen zijn vernietigd, de industrie heeft een reusachtige achterstand gekregen ten opzichte van b.v. de Amerikaanse. Het parool kon derhalve niet anders luiden dan „wederopbouw“. Wij weten, wat de wederopbouw betekent: Opbouw van de productie ten bate van de bezitters en wij weten ook, wie zal moeten „opbouwen“, de arbeidersklasse. Daarbij komt een ander „opbouwen“, n.l. het weer oprichten van het Nederlandse gezag in Indonesië, of tenminste het scheppen van een mogelijkheid om mede de vruchten te gaan plukken van de uitbuiting van 60 miljoen mensen.

Deze opbouw elst ieders inspanning tot het uiterste, met andere woorden een ongekende opvoering van de arbeidsproductiviteit of, wat het zelfde is, een verscherpte uitbuiting. Aan de ene kant tracht de regering, die het hoogste orgaan van deze wederopbouw is, zoveel mogelijk mensen in te schakelen in de industrie, door hen bij leger en vloot in te lij-

(Vervolg Zand in de ogen)

Het beste wat hij heeft, zijn eigen kracht en die van zijn kameraden, wordt hem door de film niet geopenbaard, integendeel. Alles wat hij niet heeft, en waar hij nooit deel aan zal hebben, dat maakt het sprookje uit. Het sprookje voor grote mensen, waar hij, binnengaande, in wil geloven.

Zolang de arbeiders deze bedrieglijke voorstelling van het leven blijven accepteren, zal er geen filmkunst, maar slechts industrie (afhankelijk van financiers) bestaan en zullen wij de films en de journaals hebben, die wij verdienen.

ven. Het schijnt, alsof zij daarmee de opbouw belemmert, maar zoals wij boven al opmerkten, ook het herstel van de Nederlandse macht in Indonesië betekent een vorm van „wederopbouw“. En deze is zo belangrijk, dat er hoog spel gespeeld wordt. Honderden miljoenen guldens worden gebruikt voor de uitrusting der troepen. Wanneer de rekening straks klopt, zal de moeite niet tevergeefs geweest blijken te zijn.

Hetzelfde zien wij bij de eerstgenoemde soort „wederopbouw“. De begroting heeft het duidelijk laten zien: Het Nederlandse kapitaal kan het bankroet alleen ontgaan, wanneer alle zellen worden bijgezet. Zolang de productiet capaciteit niet aanmerkelijk is verhoogd en Indonesië „bevrijd“ loopt het Nederlandse scheepje ieder ogenblik gevaar op een zandbank terecht te komen, om nog maar te zwijgen van mogelijke botsingen met grotere schepen.

Het kan niet anders, of in het kader van deze totale „wederopbouw“ is aan de „voorlichting“ een belangrijke taak toebedeeld. Alle propagandamiddelen moeten worden gebruikt om het doel te bereiken. De Partij van de Arbeid hamert het in de hoofden: Harder werken betekent meer productie, meer productie betekent meer consumptiegoederen! Wat dit laatste betreft, zijn de propagandisten van de Partij van de Arbeid blijkbaar de crisistijd vergeten, toen de productie werd stilgelegd en honderdduizenden, die heel graag de „productie“ hadden willen „vergroten“ hiertoe niet de kans kregen en van een paar gulden in de week moesten zien te leven.

Ook de organen van de C.P.N. prediken de „wederopbouw“ als een heilige zaak. Zij zijn echter te zeer afhankelijk van Rusland om het Nederlandse kapitaal niet van harte een tegenvaller te gunnen, die misschien wel eens van nut zou kunnen zijn voor hun meesters in Moskou. Daarom zijn zij, hoezeer zij zich ook opdringen, toch geen gewilde zangers in het koor van de „wederopbouw“. Misschien zullen zij er nog eens in slagen om toegang te krijgen tot de zozeer begeerde hoge waardigheden, hoe wel hierop, gezien de Westerse oriëntering van de Nederlandse heersende klasse weinig kans is. Ze zouden dan evenals hun Franse collega's nog meer hun best doen. Voorlopig moeten zij zich ertoe bepalen om voor zichzelf propaganda te maken, door te wijzen op de invloed, die zij op de arbeiders hebben, waardoor zij kunnen laten zien, hoe waardevol zij als „rustherstellend“ element in de regering zouden kunnen zijn.

Hoe zwak zij ook zijn, toch hoort het scherpe oordel van de regering tussen al deze luide klanken van de vrienden van beide of alleen van de eerste soort „wederopbouw“ enige stemmen, die tegen het grote koor inhoeven. Zij betekenen en zullen steeds meer betekenen een gevaar voor de ideologische hulp van het wederopbouwplan. Nu worden zij nog luide overstemd, maar de ontwikkeling gaat bedenkelijk in de richting van een sterker bewustwording van het proletariaat. In dit verband moeten wij denken aan wat onlangs in „Spartacus“ geschreven werd: De heersende klasse, gewend als zij is aan het bestaan van macht van den enen mens over den anderen, zoekt achter iedere massa-beweging de „machters“ ervan in bepaalde personen, raddraaiers, leiders. Zij is dus geneigd om achter elke demonstratie van verzet tegen de kapitalistische onderdrukking geen uiting van ontevredenheid te zien, maar de bewust-voorbereide aanval van de „generaals“ van het arbeidersleger. Zij streeft er dus naar, die generaals, die officieren uit te schakelen. Als „leidinggevend“ organen in de haar bedreigende strijd ziet zij de revolutionaire pers. De Regering heeft duidelijk bewezen de aanval op de geestelijke vrijheid te durven wagen. Deze aanval komt te gelijker tijd met de verscherpte loon- en prijspolitiek. Het offensief is in volten gang. De weg leidt naar het nieuwe fascisme.

Het proletariaat moet en zal zich van de geestelijke voogdij, zoals zij door minister Flévez in praktijk wordt gebracht en zoals zij in verschillende vormen (wij denken b.v. aan de onderwerping van katholieken aan de op alle levensstadien uitgeoefende geestelijke dwang der priesters of aan het klakkeloos aannemen, w.i., het oude en vertrouwde dagblad zegt) aanwezig is, moeten bevrijden. En ook deze geestelijke ontvoogding zal het werk van de arbeiders zelf moeten zijn.

Wij zijn meesters over onze eigen honger

We verklappen geen geheim, wanneer we constateren dat de kosten voor het onmiddellijke levensonderhoud bijna dagelijks hoger wordt. Voor de oorlog werd er nog wel eens gezongen dat alle dagen bruine bonen ook zo lekker niet was. Daarmede te kennen gevende, dat bruine bonen zo goedkoop waren dat zelfs de allerarmsten deze nog konden bekostigen, doch dat deze er nochtans voor bedankten om alle dagen bruine bonen en niets dan bruine bonen te eten. Vandaag den dag is het zo, dat alleen beter gesitueerden dit „volksvoedsel“ kunnen bekostigen. Aardappelen stijgen met de dag in prijs. Zo doorgaande zouden we weer spoedig alleen met de schillen genoegen moeten nemen. En al is dit misschien niet zo direct merkbaar, de ontevredenheid over dit alles is groeiende. De actie-drang hoopt zich op en zou op een voor de bezittende klasse zeer ongelegen moment wel eens tot uitbarsting kunnen komen, een uitbarsting welke dan zeer moeilijk in de juiste banen zou kunnen worden geleid. Er moet dus spoedig ergens een ventiel worden opgezet op dat deze actie-drang nog bijtijds haar kracht zal verliezen.

Als zodanig moet de plotseling ingezette actie van het N.V.V. tegen de duurre worden gezien. De arbeidersklasse moet vooral niet op de gedachte kunnen komen dat zij zelf in staat is om de strijd in te zetten. Neen, zij moet de gedachte worden bijgebracht, dat zij de behartiging van deze strijd het beste in handen kan geven van grote parlementaire lichamen als t. N.V.V. Afleidingsmanoeuvres! Toen wij zo het propaganda-materiaal voor deze actie doorlezen dachten wij aan een voorval uit de strijd der Spaanse arbeidersklasse van voor de oorlog. Er was toen nog sprake ook in Spanje van „democratische verhoudingen“. „Democratische“ waren ook daar toenmaals nog mogelijk. Daar gebeurde het, dat een boerenarbeider, wiens broodmagere lichaam men kon aanzien dat het jarenlang met honger te kampen had gehad, voor een kieslokaal stond in Granada. Een propagandist van de conservatieve patrij liet hem veelbetekenend een zilveren dollarstuk zien. De boer deed alsof hij niets zag. Daarop haalde de propagandist een biljet van 25 peseta te voorschijn, dat hij den boer gedeeltelijk toonde. De boer reageerde echter nog niet en enigszins kwaad geworden, haalde de andere daarop een biljet van 100 peseta te voorschijn, wat in die dagen voor een gewonen boerenarbeider een rijkdom vertegenwoordigde. Toen eindelijk reageerde de boerenarbeider met deze sobere woorden: „En mi hambre mando yo-ik ben meester van mijn eigen honger.“

Het zijn woorden om vastgelegd te worden. Ik ben meester van mijn eigen honger. Wij zijn meesters van onze eigen honger. En ze zijn bijna woordelijk van toepassing in onze eigen situatie, nu. Op

4 Oct. kondigde de regering een z.g. loonstop aan met tegelijkertijd de toezegging er aan verbonden, dat zij nu ook zorg zou dragen dat er prijsverlagingen kwamen. Het resultaat was dat melk, kaas, aardappelen, bruine bonen en nog een hele reeks directe levensbehoeften belangrijk in prijs stegen. Vermeulen van het N.V.V. verklaarde in een barstensvolle Riviera-hal te Rotterdam met stemverheffing: „Het N.V.V. kan op dit ogenblik geen loonstop van welke regering ook aanvaarden.“ Wie heeft echter over een algemene staking gehoord als inzet van de actie door het N.V.V. tegen de duurre? Bij monde van Suurhoff eiste het N.V.V. medezeggenschap met de toevoeging: „Als medezeggenschap niet gegeven wordt en als niet binnen afzienbare tijd de 10% prijsverlaging wordt doorgevoerd, dan zal blijken, dat deze regering de zaken niet beheerst en dan zal het N.V.V., tegen welke regering ook, de eis van 10% loonsverhoging inzetten.“

Demagogisch gedoe. Als het N.V.V. geen medezeggenschap krijgt en als niet binnen afzienbare tijd de prijsverlaging wordt ingevoerd, dan zal men 'n actie tot loonsverhoging inzetten. En dan vooral niet meer dan 10%, let wel. Sluit U aan bij het N.V.V. en wij zullen voor de rest zorgen.

POLITIEKE GROEPERINGEN EN DE E.V.C.

Nu de leiding van de E.V.C. het onbaars acht in een mededeling in „Werkend Nederland“ te verklaren, dat „een aantal functionarissen uit de E.V.C. met politieke figuren, welke zelf niet in de E.V.C. georganiseerd waren, zoals vertegenwoordigers uit de Communistenbond „Spartacus“, de Revolutionaire Communistische partij en de Rudolf Rockerstichting (Socialisme Van Onder Op) op 24 en 25 Augustus een vergadering hebben gehad, met de kennelijke bedoeling de E.V.C. om te vormen in een instrument in handen van bovengenoemde politieke groeperingen“.

waaraan dan allerlei fraais wordt toegevoegd, achten wij het noodzakelijk onderstaande verduidelijking te publiceren, opdat de Nederlandse arbeiders zullen kunnen weten wat in dat verband precies op die bijeenkomst van 24 en 25 Augustus besproken is. In de eerste plaats is die bijeenkomst tot stand gekomen op initiatief van kameraden in de E.V.C. die met voortdurend toenemende ergenis sinds maanden hadden moeten constateren:

1e, dat de leiding van de E.V.C. een politiek voerde, die lijnrecht in strijd was met doel en opzet van, en inging tegen de geest die leefde in de leden van de E.V.C., en welke politiek er doelbewust op uit was om dit revolutionaire stuk arbeidersbeweging over te hevelen naar het N.V.V.; 2e, dat ieder loyaal en democratisch werken in de E.V.C. plaats had moeten maken voor een centralistisch en autoritair optreden van de leiding van de E.V.C.; 3e, dat dit alleen het gevolg was van het kulpen en wroeten van die politieke partij in Nederland, die altijd en overal zich in arbeidersorganisaties binnendringt, althans haar leden daartoe opdracht geeft, en deze elementen tegelijk opdraagt zich te

Geen woord er over op welke wijze men de actie denkt te voeren, en vooral geen woord er over, dat het de arbeiders zelf zullen moeten zijn, die actie zullen moeten voeren. Ja toch, men heeft ook nog iets over de bedrijven gezegd. Men eist de volle democratie in de bedrijven en volle medezeggenschap bij de prijsvaststelling, 'n Nadere definitie van die „bedrijfsdemocratie“ zijn we echter nergens tegen gekomen. Het accent wordt verlegd naar de „vakbeweging“, die medezeggenschap moet hebben; over de medezeggenschap van de werkers in de bedrijven zelf, over het recht op alleen-zeggenschap van deze werkers, wordt wederom wijselijk met geen woord gesproken.

En toch, wil er werkelijk sprake kunnen zijn van een duurzame verbetering in de positie van de arbeidersklasse dan kan het niet anders of die arbeidersklasse zal tot het besef moeten komen dat zij de behartiging van haar belangen niet langer kan overlaten aan leiders of verschillende bewegingen of partijen. Zij alleen is het, waar heel het maatschappelijk bestel om draait, uit haar arbeid worden de kosten van de kapitalistische weder-opbouw betaald. En dan kunnen de beste vogelaars ons hun mooiste lied voorfluiten, wij zullen er niet op ingaan. Wij willen zelf ons eigen lot in handen nemen.

„En mi hambre mando yo-ik ben meester van mijn eigen honger“. Wij willen meesters over onze eigen honger zijn.

gedragen niet naar de belangen van deze organisaties, doch te handelen naar de directieven van het Partijbestuur.

Dit Partijbestuur nu van de C.P.N. staat sinds de oprichting van de E.V.C. op het standpunt dat deze E.V.C. gedreven moet worden naar een fusie met het N.V.V. omdat in haar partij-politiek een zelfstandige beweging onduidelijk is. Om dit doel te bereiken en om de leden van de E.V.C. daarvoor murw te krijgen, werd geen middel geschuwd. Leden van de C.P.N. wisten zich op allerlei manieren te dringen in de bestuursfuncties van de voornaamste instanties van de E.V.C. en dreven deze organisatie in een richting die vele leden funest en gevaarlijk vonden. Verschillende van hen voerden binnen het raam van de E.V.C. een hevige strijd tegen dit optreden en tegen de houding van de leiding van de E.V.C. welke zo langzamerhand geheel een instrument was geworden in handen van de C.P.N.

Tenslotte vonden zij het noodzakelijk hun kameraden in de E.V.C. 11e te roepen in een vergadering, om daar te bespreken wat zij gezamenlijk zouden kunnen doen om de h.i. noodlottige ontwikkeling in de E.V.C. tegen te gaan. Dit was de bijeenkomst van 24 en 25 Augustus. Het is juist, dat op deze bijeenkomst ook werden uitgenodigd vertegenwoordigers van de in de verklaring van de E.V.C. genoemde groeperingen, doch ook werden uitgenodigd o.v. bepaalde prominente figuren uit het Nederlandse organisatieleven aan wier kennis en ervaring op het terrein van de arbeidersbeweging niet getwijfeld behoeft te worden.

Het bewijst o.i. juist het grote verantwoordelijkheidsgevoel van de initiatiefnemers, dat zij geen bepaald politiek stempel op hun actie wilden druk-

KLAPROOSDAG

Een onzer lezers stuurde ons onderstaande brief. Aan zijn verzoek, zijn standpunt nog eens duidelijker uiteen te zetten, voldoen wij graag, want het is ook onze mening, dat voor de arbeiders klaarheid ook op dit punt vereist is.

M. M., Ik vraag Uw aandacht voor het volgende. Bij de gisteren gehouden klapprooscollecte voor het onderhouden van de graven van gevallen bevrijders en illegale strijders hebben mijn vrouw en ik gemeend geen bijdrage te moeten geven. Bij de discussie, welke als gevolg van onze handelswijze met enige kennissen ontstond, hebben wij ons standpunt als volgt verklaard:

„Wanneer de inzameling was ondernomen door mensen, bij wie de bedoeling voorstond de betreffende graven te onderhouden als blijk van medeleven, dat zij zijn gevallen in het kader van een oorlogvoering, welke het gevolg is geweest van de kapitalistische productiewijze en welke is veroorzaakt door hen, die het merendeel der gevallen in het normale leven als arbeiders hebben uitgebuit, zouden wij zeker een bijdrage hebben gegeven. Nu het initiatief echter berust bij het kapitalistische blok en de doelstelling der collecte niet anders is dan het verzachten van een oorlogsgeslacht, voelen wij daar niets voor. Naar onze mening moeten de gevolgen van de oorlog n.l. niet verzacht worden door een bijdrage van allen, daar de massa hierdoor geen blijk geeft te begrijpen, hoe een oorlog ontstaat en hoe deze in het vervolg kan worden voorkomen. Naar onze mening moeten de oorlogsgeslagen, welke als regel niet prettig zijn om te aanschouwen, door de massa steeds weer met klem onder de aandacht van de heersende klasse worden gebracht, zodanig, dat deze klasse tot het opheffen en het voorkomen van deze oorlogsuitvloeiens wordt gedwongen. Echter bleek het gevoel van sympathie voor de gevallen en voor de thans ondernomen actie bij deze mensen zo groot

(Vervolg van pag. 6) ken, doch verschillende socialistische, doch ook partijloze stromingen wilden raadplegen. Wij wensden evenwel vast te stellen, dat tijdens de besprekingen door de vertegenwoordigers van deze groeperingen zeer nadrukkelijk werd medegedeeld, dat naar hun oordeel de oppositie uit en door de E.V.C. tot stand moest komen en geheel zelfstandig moest werken, voorts dat de politieke organisaties geen verder strekkende taak hadden dan hulp te verlenen bij het tot stand komen dezer oppositie, die, ook naar de mening van de leden dezer politieke groeperingen, welke tevens lid zijn van de E.V.C. noodzakelijk is.

Hiermede is alles gezegd. De E.V.C.-leiding moest iets voorzichtiger zijn met het lanceren van dergelijke beschuldigingen. Vooral nu het voor iedereen in de E.V.C. duidelijk is, dat het juist de Communistische Partij Nederland is met medewerking van communistische leden in de instanties der E.V.C.-instanties, die de laatste maanden de E.V.C. gebruikt voor haar politieke zelfstandige arbeidersbeweging, over te leveren aan de bonzen van het N.V.V. om daar aanstonds hun heilloos gewoort voort te zetten.

Rudolf Rockerstichting
Communistenbond Spartacus

te zijn, dat men ons niet wilde of niet kon begrijpen. Gaarne zullen mijn vrouw en ik, als dit mogelijk is, van U sterkere motieven vernemen, daar het onze wens is ons standpunt duidelijker te maken dan wij dit thans hebben kunnen doen. Wij zullen het op prijs stellen Uw antwoord spoedig te vernemen, daar wij van mening zijn, dat met het vervolgen van de gevoerde discussie niet te lang moet worden gewacht.“

De redactie van Spartacus voegt hier nog het volgende aan toe:

De bezittende klasse roept de levenden op, de dood tegemoet te gaan, in naam van vaderland, vrijheid, democratie en wat voor schoons meer. Altijd weer zijn de massa's ten oorlog getrokken, hebben zij gedood of zijn gedood geworden of voor het leven verminkt in naam van schone idealen, in werkelijkheid voor de belangen van de bezittende klasse. In werkelijkheid voor de doodnuchtere brandkastbelangen, voor de veiligstelling van beleggingen, voor nieuwe afzetmarkten en grondstofgebieden, voor de macht om grotere groepen arbeiders uit te kunnen buiten en gehele landstroken leeg te roven. En de soldaat op het slagveld dacht niet meer aan de verheven idealen, waarmee hij zijn vaderland meende te dienen, hij dacht slechts aan het redden van zijn naakte leven, de ene gedachte, hoe kom ik levend uit deze hel, beheerste hem.

Nu eerst de bourgeoisie haar doden onder dezelfde leuzen, waarmee ze hen eerst de dood indreven. Indien de soldaten hun bedrog doorzagen, dan nog werden ze onder dwang naar het veld van eer gestuurd. Dit gebeurde nog niet zo heel lang geleden... Zijn ze eindelijk dood, dan vraagt men er niet naar of die soldaat bedreigd is met gevangenis of zelfs met de kogel voor hij zijn „plicht“ voor het vaderland deed, neen, dan wordt hij als held geëerd, dan „viel hij voor het vaderland“.

Deze klapproosdag hoort, evenals de andere heldenverering der bourgeoisie, in de oorlogvoering thuis. De gedachte aan oorlog en heldendom moet wakker gehouden worden bij de mensen. En het gevoel van verbondenheid met de geallieerden, met de bondgenoten in de oorlog van toen en misschien, zo we niet wijzer worden, in die van straks. Engelse en Hollandse soldaten liggen broederlijk naast elkaar. Op de Grebbeberg liggen ook graven van Duitse soldaten; die doen niet mee aan Klapproosdag. Dat was de vijand.

„Ik bid God, dat Hij hun offer aanvaardde en hun zielen genadig zij.“ zegt onze Minister van Oorlog. De meesten dezer te vroeg gestorvenen brachten geen offer, ze gingen met tegenzin, zij werden gedwongen, evenals hun Duitse makkers, evenals hun makkers over de gehele wereld. Zo zij vrijwillig gingen, was het, omdat zij niet wisten wat zij deden, omdat zij misleid waren door de valse, bedrieglijke propaganda van de bezittende klas-

se, die alle voorlichtingsorganen, de pers, de radio, de film gebruikt om de oorlogsgeslacht in de mensen wakker te houden. Ze gebruikt zelfs de dodenakker daarvoor. Zo werpt de prolet ook na zijn dood nog nut af voor de bourgeoisie. Als al die doden in alle graven die de 11de November bezet waren door de heren diplomaten en geestelijken, eens op zo'n „plechtig moment“ uit hun graf konden opstaan en hun mening zeggen!

Zij zouden die huichelaars van het veld verjagen en de wereld toeschreeuwen: Wij hebben niet geofferd, doch zijn geofferd!

De wederopstanding der doden hoort echter in de sprookjeswereld thuis. Gelukkig voor de bourgeoisie zwijgen de doden, helaas ook de levenden. Want, indien de mensen, in hun behoefte om hun gevallen makkers in hun herinnering te bewaren en hun sympathie met hen te betonen, op zo'n wapenstilstandsdag een algemene propaganda-actie tegen de oorlog ontkeenden en de werkelijke oorlogsmisdadigers eens aan de kaak stelden, de werkelijke reden waarom ze gevallen zijn, eens de wereld verkondigden, dan moesten de ministers en pastoren en dominees spoedig hun biezen pakken. Dan waren deze graven van ons, dan zouden wij ze maken tot waarschuwend symbool van het verderfelijke kapitalisme en tot aanvuend symbool om de strijd tot het einde met verbitterdheid en alle scherpheid te voeren.

Verdachte bewondering

(Uit het vrije volk van 21 Oct. '46)

De Engelse „Times“ een zeer conservatief blad, heeft onvoorwaardelijke bewondering voor de snelle opbouw in Frankrijk die het blad toeschrijft aan de strenge discipline in de links politieke partijen (stakingsverbod etc.)

„Als de vos de passie preekt, boer pas op je ganzen“.

De beurs als barometer

(Uit het Vrije Volk van 5 Nov. '46)

Volgens de officiële notering is de Nederl. Indische gulden in waarde gelijk aan de Republikeinse. In feite is de notering op de zwarte markt thans 5 Nederl. Ind. gulden voor één Republikeinse.

„Beter één (republikeinse) gulden in de hand, dan 5 (Nederl.) in de lucht“.

BEDENKELIJKE EER

(Uit de Nw. Apeld. Crt. 23/10)

„Er schijnen plannen te bestaan, Schiphol uit te breiden tot 3900 H.A., waarmee 't het grootste vliegveld in Europa zou worden.“

Een dergelijk vliegveld is een Amerikaanse militaire basis. O. Holland ligt er zo mooi, tussen twee schelven hooi.

E.V.C. Fusie Ruzie

Het valt niet mee, na al wat er reeds van verschillende zijden geschreven is over de lijdensweg, die men fusie heet, nog iets te schrijven. Vooral niet wanneer je als Trotskistisch-Spartacist (de lezer vergeve ons deze pracht combinatie. Zij is jammer genoeg niet van ons, doch een vinding van „De Waarheid”) en als E.V.C. er zelf bij deze lijdensweg betrokken bent. Verschillende sprekers en schrijvers hebben reeds meerdere malen over deze materie het woord en de pen gevoerd en zo langzamerhand weet je bijna niet meer te onderscheiden wat nu eigenlijk de bedoeling is. Sprekt men iets over ruzie en bedoelt men dan fusie of, spreekt men schrijft men over fusie en bedoelt men dan ruzie? Zoals gezegd, de materie wordt raadselachtig en voor de meeste arbeiders nog raadselachtiger wanneer zij b.v. de ledenvergadering van de E.V.C. op Dinsdag 22 Oct. in de Rivierhal in Rotterdam meegemaakt hebben. De eerste spreker, Toon v.d. Berg, beweerde, dat er ontstemming is gekomen door het feit, dat de minderheidsmening in de L.C. niet op de ledenvergaderingen naar voren mag worden gebracht. En zij, die op het standpunt staan om de minderheid niet te laten spreken hebben een foutieve opvatting van vakbondsdemocratie. Ook vindt hij dat de minderheid, wanneer op volkomen democratische wijze tot fusie met het N.V.V. wordt besloten, tot taak heeft gesloten met het N.V.V. te fuseren. Zij, die zich daaraan zouden onttrekken moeten gebrandmerkt worden als mensen, die de eenheid niet wensen, als mensen die de vakbondsdemocratie in de weg staan. Als je dit alles hoort dan voel je jezelf eens bij de pols en vraag je jezelf af, wie er nu eigenlijk zo koortsig is. En als je daarna Berend Blokzijl hoort zeggen op zeer pathetische toon, dat hij altijd naast Toon v.d. Berg heeft gestaan en ook altijd naast hem zal blijven staan en wanneer hij dan meent, onze gevallen kamerad Sneevliet er nog bij te moeten halen, dan krijg je een gevoel van onpersoonlijkheid en maak je onwillekeurig een vergelijking met een anderen Blokzijl, dien wij allen gekend hebben, doch die Max van zijn voornaam genoemd werd.

Het is alreeds in ons blad gezegd. Twee tendenzen zijn in de E.V.C. aanwezig. De Vakbondsgedachte en het streven om van de E.V.C. weer een strijdorganisatie te maken. De vakbondsgedachte komt o.a. treffend tot uitdrukking in de door ons geciteerde woorden van Toon v.d. Berg. Eenheid van strijdende en strijdwillende arbeiders is volgens deze

gedachtengang alleen maar mogelijk in één grote vakorganisatie. Dat deel ageert in feite niet tegen de fusie met het N.V.V. omdat het N.V.V. niet de juiste strijdvorm van de arbeidersklasse zou zijn, doch omdat dit N.V.V. onder leiding staat van Kuipers c.s. Men ziet zelf in, dat het huidige N.V.V. geen strijdorganisatie is, doch wijst dit aan het feit dat de Kuipersen de leiding in handen hebben. En dit nu vormt een wezenlijke zwakte in de rijen van de oppositie. Want feitelijk wil dat deel van de oppositie hetzelfde als de landelijke leiding van de E.V.C. waartegen men opponeert. Alleen, de landelijke leiding wil fusie met het N.V.V. met de Kuipersen en andere renegaten, de oppositie wil de fusie met een van renegaten gezuiverd N.V.V. Vandaar, dat b.v. een Toon v.d. Berg het steeds weer heeft over de vakbondsdemocratie. Men voelt niet aan of kan niet aanvoelen, dat juist het betreden van de weg naar de oude vakorganisatie-gedachte, wat onvermijdelijk inhoudt het streven naar een erkende vakbond, de ondergang betekent van de E.V.C. als strijdorganisatie der arbeidersklasse.

Een groot deel van de arbeidersklasse is aanvankelijk tot de E.V.C. toegetreden omdat de E.V.C. volgens haar voorlopige richtlijnen perspectieven opende naar nieuwe vormen van strijd, naar grotere eenheid in de strijd, door middel van haar bedrijfskernen in de bedrijven. Voortbouwende op deze grondgedachte zou men in staat geweest zijn de werkelijke eenheid onder de strijdwillende arbeiders te verwezenlijken, daardoor tevens de wind uit de zeilen nemende van het N.V.V. of welke oude vakorganisatie ook. Want het is toch kenmerkend, dat bijna tegelijk met het aanknopen van de fusie-onderhandelingen (waaraan aanvankelijk dat deel van de oppositie ook haar goedkeuring hechtte en er aan mede werkte) de groei van de E.V.C. niet alleen is gestaakt doch de richting ging van een koeienstaart. De arbeiders redeneerden klaarblijkelijk, dat wanneer ze lid wensten te worden van een vakbond zij zich daartoe niet behoeven aan te melden bij de E.V.C. want dat dit eigenlijk toch hetzelfde zou zijn daar de E.V.C. en N.V.V. uiteindelijk toch één zouden worden.

De strijdende arbeiders hebben meerdere malen blijk gegeven, en wij behoeven daarbij werkelijk niet de Rotterdamse havenstakingen als voorbeeld aan te halen, er zijn zo meerdere voorbeelden, dat zij andere vormen van strijd willen. Dat zij zelf in die strijd een woordje mee wensen te spreken en dit

niet meer alleen aan besturen wensen over te laten. Wij erkennen direct, bij de meesten leefde deze nieuwe strijdmethode niet bewust. Men voelde alleen nog maar aan, dat men het langs een andere weg moest proberen en de E.V.C. zou daarbij een grote taak gehad kunnen hebben om het aan die arbeiders bewust te maken, waarom het zo moest en niet anders kon. In plaats daarvan ging men de weg terug naar de oude vakbondsidee en het resultaat er van zien we nu. De brokstukken van de E.V.C. (want stukken komen er, daar kunnen we het geloven wij, allen over eens zijn) liggen voor onze voeten tot grote vreugde van de reactie. En men komt er niet van af door te beweren, dat deze stukken alleen de schuld zijn van de landelijke leiding, dus de C.P.N. Zeker, de C.P.N. heeft haar deel er toe bijgedragen, daar deze strijdmethoden niet alleen in druisen tegen de gevoerde nationale politiek, doch tegen de gehele politieke opvatting over de strijd-middelen. Deze strijdmethoden passen helemaal niet in het kader van een strijdpvatting waarbij de stalinistische partijen leiders van de strijd zullen zijn. Doch, een deel van de huidige oppositie huidige nagenoeg dezelfde opvattingen over de strijd. Het is niet toevallig dat wij klanken vernemen „dat men zich niet tegen de C.P. tactiek verzet omdat men het met het geven van leiding door een partij niet eens zou zijn. Dat men het er mede eens is, dat elke politieke partij tracht zich een platform in de vakbeweging te vormen. Doch dat men zich tegen de huidige C.P.-tactiek verzet, omdat deze niet met de klassebelangen samenvalt.” Alsof partij-politiek identiek zou kunnen zijn met klassebelangen. Sowjet-Rusland moet wat dat betreft toch een harde droeve werkelijkheid vormen. Daar immers zien we dat partij-politieke belangen overheersend zijn gemaakt aan de klassebelangen. Daar hebben we toch het voorbeeld van een partij-staat in optima forma. En nu kunnen we praten en schrijven over walgelijk optreden, het in toepassing brengen van gangsters methoden. Het aanstellen van speciale C.P.-propagandisten die het alleenrecht hebben om over het fusie-rapport te spreken, dit zijn allemaal bijzaken, die de eigenlijke kern niet raken. Waar het om draait is, dat men in de grond van de zaak er eigenlijk precies eerder over denkt. Alleen men wenst een „eerlijker” optreden, men verlangt een meer „democratisch” optreden. Men ziet de democratie echter alleen maar als de helft plus 1. Heeft die helft plus 1-langs volkomen eerlijke democratische weg besloten dat men zal fuseren, dan mag die kleinere helft natuurlijk wel haar stem daartoe verheffen doch uiteindelijk zal zij zich bij de meerderheid neer hebben te leggen. Langs dezelfde democratische weg is b.v. nu het Franse volk gelukkig gemaakt met een nieuwe grondwet. Daar heeft men ook democratisch voor of tegen gestemd, een kleine meerderheid was er voor. Doch ruim 30 procent heeft er niet eens de gang naar de stembus voor nodig geacht. Deze heeft helemaal niet aan de stemming deelgenomen. Voeg dit percentage nu een bij de neen-stemmers, dan komt men voor vreemde dingen te staan en zal men er toch toe over moeten gaan bij zichzelf eens te controleren of de huidige opvatting omtrent democratie, dus de helft plus 1, wel de juiste is.

Vakbondsdemocratie kennen wij niet. Wij kennen maar één opvatting van de democratie en dat is arbeiders-democratie. En voor ons ligt deze democratie bij de werkers in de bedrijven. Zij alleen hebben de medezeggenschap; zij alleen hebben het beslissingsrecht over wat al of niet gebeuren zal. En wanneer wij dan ook als Spartacist opponeren tegen een arbeidersvijandig optreden van een E.V.C.-leiding of welke andere leiding dan ook, dan is dat niet om de vakbondsdemocratie in ere te herstellen doch dan opponeren wij voor het rechtsherstel van de enige democratie, voor het zelfbeslissings- en beslissingsrecht van de werkers in de bedrijven. Wij geloven, dat dit gezegd moest worden zelfs op gevaar af om van sectarisme verweten te worden. Een nieuwe strijdwijze, nieuwe strijdmethoden zijn de arbeiders groeiende en wij zouden in onze taal als propagandist voor deze nieuwe vormen van strijd tekort schieten wanneer we zelfs maar de gedachte zouden wekken, dat ook wij als Spartacist bereid zouden zijn aan de vorming van een eventuele nieuwe sectarische vakbeweging deel te nemen. Eenheid van organisatie, eenheid van strijd, doch dan op de basis van de bedrijven. Aan de herleving van een dergelijke E.V.C. zijn we bereid onze beste krachten te geven.

30 November 1946

Prijs 15 cent

6e Jaargang - No. 48

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

Redacteur:
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Alle gelden naar Uitgeverij „De Vlam”
postgiro 168797 te Amsterdam

De Indonesische Intelligentia

Politieke Confrontatie (II)

„Onze revolutie is van buitenaf gezien een nationale revolutie, maar inwendig beschouwd is zij een democratische revolutie.”
 („Onze Strijd” - Soetan Sjahrir)

De strijd, die in Indonesië wordt gevoerd tegen het koloniale gezag is meerdere malen vergeleken met de burgerlijke revoluties uit de 17e, 18e en 19e eeuw. Indien wij de Franse revolutie als vergelijkings-object met de Indonesische revolutie nemen, blijkt echter al vrij spoedig, dat verschillen aanwezig zijn.

Zoals bekend kwam in de Franse revolutie de burgerlijke klasse aan de macht. Wel duurde het nog vele jaren, alvorens de laatste resten van het „ancien regime” waren uitgeroeid, maar in het algemeen kan worden gezegd, dat de maatschappelijke productie op kapitalistische grondslag en haar regeling in wetten destijds in principe werd erkend, iets anders was trouwens niet mogelijk. De kapitalistische productie had zich reeds lang voor die tijd doorgezet. Het waren oude, verouderde wetten, door adel en kerk in stand gehouden, die een verdere vrije ontplooiing in de weg stonden.

De strijd van het Franse burgerdom was gericht tegen de feodale adel en kerk. Vanzelfsprekend moest dus de Franse bourgeoisie haar strijd niet alleen economisch, maar ook ideologisch voeren. De tijd, zowel vóór als na de Franse revolutie is dan ook de periode, waarin een reeks van scherpzinnige geesten de strijd tegen de kerk en het oude recht voerden. Door dat de oude machten alle staatsfuncties in handen hadden, moest bij de bourgeoisie vanzelfsprekend ook een andere opvatting bestaan over de wijze, waarop de staat moest zijn ingericht. Niet meer moest de adel en de geestelijkheid, maar „het volk” soeverein zijn. Het zelfbewustzijn, dat de Franse bourgeoisie putte uit haar maatschappelijke en culturele kracht was het, waardoor zij zichzelf als „volk” verhiel. Zij had de politieke macht en zij oefende die uit in haar „nation”. Wanneer in de Franse revolutie als „eeuwige wet” wordt geproclameerd, dat alle soevereiniteit in

de natie zetelt, betekent het, dat de bourgeoisie haar heerschappij tot eeuwige heerschappij bestempelt.

In Indonesië echter heeft het, begrip „volkssovereiniteit” een geheel andere betekenis. Daar was de uitbuiting door het vreemde kapitaal oorzaak, dat het begrip een geheel andere inhoud kreeg. Sjahrir formuleert het als volgt: „Onze voornaamste eis: volkssovereiniteit, geeft inderdaad een juist beeld van de problemen van ons volk ten overstaan van de vreemde, auto-cratische, fascistische overheersing”. De verwezenlijking van de Indonesische volkssovereiniteit is dus niet in de eerste plaats gericht tegen de inheemse feodale adel, maar tegen de vreemde kapitaals-overheersing. Als zodanig is de strijd dus gericht op de doorvoering van de nationale revolutie.

In onze voorgaande artikelen over Indonesië is reeds uiteengezet, hoe Sjahrir meent, dat gezien de huidige positie van de maatschappij en de plaats van Indonesië daarin, van een volkomen vrijheid geen sprake kan zijn. Dit houdt tegelijkertijd in, dat hij de strijd voor de „100% volkssovereiniteit” wil afbreken. Dat Sjahrir en genoten dit willen, blijkt uit het feit, dat zij tegen de algemene volkswil in, tot overeenstemming met de Nederlanders zijn gekomen. Dat ten aanzien van de „100% volkssovereiniteit”, vaak zo'n grote vertraging optrad, was niet aan de Sjahrirs, maar aan de invloed van de werkende volksmassa's te wijten.

De laatste keren zich het felst tegen een compromis met de Nederlanders, omdat zij niet alleen de dragers van een nationale, maar ook van een sociale revolutie zijn. In ons artikel „De Grote Verandering” zijn wij op het karakter van de sociale revolutie in Indonesië nader ingegaan.

Uit de inhoud:

1. Het Congres van de Arbeid
2. Fusie rapport - Verraad rapport
3. Spartacus en het militarisme
4. Gedachte en Daad

Daaruit bleek, dat naast de boeren, vooral de arbeidersklasse maatregelen van diepingrijpende aard had genomen en zich georganiseerd had op een wijze, zoals wij dit uit de verest ontwikkelde delen van het Europese kapitalisme kennen. Ook volgens Sjahrir echter heeft zich in Indonesië een sociale revolutie voltrokken, al noemt hij die anders. Hij wijst er n.l. op, dat de strijd der massa's, gevoerd tegen de door de Nederlandse koloniale kapitalisten, ondersteunde feodale adel een revolutie en wel een „democratische” is. Doordat de massa's strijd voerden tegen het koloniale kapitalisme en het met haar verbonden feodalisme, was de „volksbeweging” waarachtig democratisch.

Sjahrir zet verder uiteen, dat men diep doordrongen moet zijn van het feit, dat deze revolutie niet alleen een nationale revolutie is, Indien men n.l. deze opvatting zou hebben, zou men de ogen sluiten voor de grote veranderingen, die zich op het moment in de wereld voltrokken. Het gevaar zou groot zijn, dat één vijand, n.l. het feodalisme over het hoofd zou worden gezien. De eis voor onafhankelijkheid — zo zet Sjahrir uiteen — behoeft niet geheel in strijd te zijn met de wensen der feodale heersers.

Indien dit alles niet goed zou worden doorschouwd, zou het nationalisme het aanzien krijgen van een soort solidarisme — „en wel een feodaal of hiërarchisch solidarisme — met andere woorden een fascistisme, de grootste vijand van de vooruitgang bij alle volkeren ter wereld.”

Uit onze voorgaande beschouwingen is reeds gebleken, hoe Sjahrir zich de organisatie van de sociale revolutie voorstelt. Zijn optreden hierin begon met de actie tegen de „extremisten” en eindigde — voorlopig — met het ontnemen van de macht der op de grondslag der bedrijven georganiseerde arbeiders. In plaats van deze macht kwam de maatschappij van een bureaucratie der intelligentia. In dit opzicht heeft Sjahrir de opvattingen van de leidersdemocraten uit de rest van de wereld. Geheel vreemd kan ons dit niet zijn. Zoals overal in de wereld, vereist de stand der tegenwoordige productie een grote mate van ordening, die niet alleen voortkomt uit de slechte positie van het kapital, maar vooral uit de stand der productiekrachten. Vanzelfsprekend zijn beide niet van elkaar te scheiden. De ontwik-

NU IS HET ZO VER!

De volgende week verschijnt, compleet, ons nieuwe boek „De Arbeidersraden” door P. Aartsz.

Hoofdstukken

I De Taak. II De strijd. III De gedachte. IV De vijand. V De oorlog. Een prachtig boek. Uitnemend scholingsmateriaal. 277 pagina's groot formaat. Gebonden met linnen rug. En de prijs..... slechts f 3.90.

Wie het werk nu bestelt, heeft het vóór 5 December thuis. Maar..... direct betalen. Liefst per postwissel aan de Uitgeverij „De Vlam” postbus Spartacus no 7046 Amsterdam Zuid 2.

(Giro werkt te langzaam)

Ook ingenaaid verkrijgbaar in twee delen. Deel I (hoofdstukken I en II) f 1.25 Deel II (hoofdstukken III, IV, en V) f 2.— Doet het Nu!

PERSBERICHT.

De Koningin naar het Huis ten Bos.

De Koningin zal Dinsdag Het Loo verlaten en zich naar Den Haag begeven, om de wintermaanden door te brengen in het geheel gerestaureerde Huis ten Bos. Zie zo, dit deel van de wederopbouw (van woningen) is in orde!

V.S.V. nieuws.

Amsterdammers opgelet!

De in onze vorige krant aangekondigde bijeenkomst op Maandag 25 Nov. in het gebouw „de Arend” moet onverwachts worden uitgesteld. Wij zullen de datum waarop die samenkomst nu zal worden gehouden opnieuw publiceren.

Ingekomen boeken en geschriften.

Wij ontvingen de brochure Fusie-rapport. Verraad-rapport. De volgende week hopen we haar te bespreken.

Voorts ontvingen wij nog van de Uitg. „De Bezige Bij” te Amsterdam A. Koestler's „Nacht in de middag”, dat wij in een onzer volgende nummers zullen bespreken.